سەماحەتی حەکیم .. یاساکانی هەڵبژاردن دەبێت گوزارشت لە فەلسەفەی سیستەکی سیاسی نوێنەران و ناوخۆیی بکات و پابەند نییە بەکات و باڵا دەستی

لەدیداری ڕافیدێن بۆ گفتوگۆ بەڕێز عەمار حەکیم سەرۆکی ڕەوتی حیکمەی نیتشمانی گوتی □وداوەکانی حەوتی ئەکتۆبەر دەریانخست کە پیلانێك ه□ب□ ب□ ئەوەی دۆسێ و کەیسی فەلەستین بکەن بە کەیسی گەلێکی بێ خاك، هەروەها دڵتەنگی خۆی دەربڕی لەسەر ئەو پاڵپشتی و کەڤەرە نێود□□تییەی قەوارەی زانیۆنی هەیەتی بەتایبەتی لە ڕووی مافی مرۆڤ و ئازادی دەربڕین و مافی ژنان و منداڵ□ان و چارەنووسی ئو خەلک□ سفیلانەی بوونە قوربانی شەڕ و شتی دیکە، جەختیشی کردوە لەسەر ئەوەی کە دۆسێی فەلەستینی دۆسێیەکە مافێکە هەرگیز ناکەوێت، هەروەها ستایشی هەڵوێستی عێراقی بەرامبەر کەیسی فەلەستین کرد سەرەتا لە بەیننامەی ئیمام سیستانی و هەروەها هەڵوێستی حکومەت و هێزە سیاسی و ڕاگەیاندنەکان .

سەماحەتی سەبارەت بەو پرسیارانەی لێی کرا گوتی " لەو گەشتە ئیقلیمییەی ئەنجامدرا بووە هۆکار ئەوەی بۆچوونەکان لەیەك نزیك بکاتەوە بەتایبەتی چەند شتێك کە پێشتر بە شێوەیەکی دیکە هەڵسەنگاندنی بۆ کرابوو، ئەو دیدارانە جا فەرمی بن یان نافەرمی بن بوونەتە قابیلی تاوتوێکردنن لەچوارچێوەی فەرمی و دیپلۆماتی، ڕوونیشیکردەوە کە گرێبەستی ک□م□ایەتی پێویستی بە هاوکێشەیەکی هاوسەنگ هەیە کە هەمووان لەخۆ بگرێت، گوتیشی هەڵبژاردنەکانی ساڵی 2021 ئەنجامەکانی شڵەژاو بوو لە ڕووی دەنگدەران و کورسییەکان لەگەڵ ونبوونی کۆمەڵێك کوتلەی سیاسی کە سەنگی کۆمەلایەتی خۆیان هەیە، بۆیە ئێستا بۆ ئەوەی هاوسەنگی لە قۆناغی داهاتوو بگەڕێتەوە دەبێت سەرەتا پێویستە وا بکەن کە کەیسی کۆمەلایەتی بایەخی زیاتری پێبدرێت گرنگی خۆی هەبێ و پتەوبکرێت، دووپاتیشی کردەوە کە هاوسەنگی سەرەتایەکە بۆ بەدی هاتنی سەقامگیری، سەقامگیری سەرەتا پەیوس□ت□ بە گەشەسەندن کە ئەویش پێشکەش کردنی خزمەتگوزاریییە ئەوەش دەبێتە هۆی بەدەستهینانی ڕەزامەندی جەماوەر ، داواشی کرد گفتوگۆی ناوخۆیی زیاتر بکرێت و گوتیشی ناکۆکی سیاسی لەنێو یەك پێکهاتە شتێکی ئەرێنی و باشە و لەوانەی□ ب□ب□تە هۆکاری لەیەك نزیك بوون لەسەر ئاستی نیشتمان و واز هێنان لە بیرۆکەی پێکهاتەیی.

سەماحەتی ئەو گوتەەیەی ڕەت کردەوە کە باس لە لابردنی نەوەکان دەکات و نزیکی لە کام□ ل□ کامڵ بوونی نەوەکان دەکات و گوتی کەسایەتی سیاسی کاتێك بە تەمەن دادەچێت ئەزموون و تاقکردنەوەی لە کاروباری سیاسی زیاتر دەبێت لەهەمان کاتیشدا دەگەڕێمەوە و دەڵێم کە ونبوونی هەندێك لە کەسایەتی سیاسی بەهۆیەوە بووە کە لە چوارچ□و□ی خۆیان و پێشهاتەکان دوور کەوتوونەوە.

سەبارەت بە گروپە چەکدارەکان ، سەماحەتی گوتی ئەوە ئەنجامێکی سروشتییە بۆ گەلێك کە بۆ پاراستنی مانەوەی چەکی هەڵگرتوە، ڕوونیشی کردەوە کە ڕێڕەوی ئاسایی بۆ کۆنترۆڵکردنی ئەو گروپانە ئەوەیە لەگەڵ

ڕێڕەوی دەوڵەت وردە وردە تێکەڵ بکرێن و لێك بدرێن، دووپاتیشی کردەوە کە پێویستە ئەو دەخڵە بەهێند وەربگرین کە بووە هۆی ئەوەی ئەو هێزە چەکدارانە دروست ببن، لەوانە هێزەکانی داگیرکەر و ئەو هەڵانەی کراون و بڕیارە نێودەوڵەتییەکان کە بەشدارییان کرد لە وەسفکردنی داگیرکەر کرد و دەکرێت ڕووداوەکانی غەزە بە نموونە وەربگرین، هەروەها هەڵوەستی گروپە چەکدارەکانی لە پاڵپشتی کردنی ڕێڕەوی جکومەت بە گفتوگۆکردن لەسەر کۆتایی پێ هێنانی کاری هاوپەیمانەتی نێودەوڵەتی بە نەهێشتنی داعشی بەرز نرخاند.

سەبارەت بە یاسای هەڵبژاردنەکان، سەماحەتی جەختی کردەوە لەسەر پێویستی ئەوەی یاسایەك هەبێت کە گوزارشت لە فەلسەفەی ڕژێمی سیاسی و نوێنەران و ناوخۆیی بکات و باڵا دەستی تێدا نەبێت، دووپاتیشی کردەوە کە قۆناغی پێشوو هاتنە کایەوەی چەندین بڕیاری بە هەر قۆناغێك بەخۆیەوە بینی، بەڵام هەڵبژادنەکانی ئەم دواییە یاسایەکی نا مەحکومی بە کات و ساتێکی دیاری کراو بڕیار لەسەردا، وە بیریهێنانەوە کە ئەو یاسایەی هەڵبژاردنەکان پێشەکییەکی سەرەکییە بە ڕووداوەکانی بەدی هێنانی هاوسەنگی کە دەبێتە هۆکاری دۆزینەوەی دەرچە بە سەقامگیری و گەشەپێدان و ڕەزامەندی گەل و جەماوەر، هەروەها جەختی کردەوە کە پێویستە هەموو لەوە تێبگەن کە سەرکەوتنی حکومەت بە هەمووان دەگەڕێتەوە لەڕووی کەڤری سیاسی و ئەو پاڵپشتییەی ئێستا لە ڕێگای هاوپەیمانەتی بەڕێوەبردنی دەوڵەت بەخۆیەوە بینیوە.

لە وەڵامی پرسیارێکی دیکە لەسەر بەشداری نەکردنی لە هاوپەیمانەتی سێ قۆڵی، سەماحەتی گوتی کە ڕەوتی حیکمە ڕێز لە یاساکانی یاری دیموکراتیەت و بەها و ئامارەکانی دەگرێت، ڕوونیشی کردەوە کە ئەنجامی هەڵبژاردنەکانی ئەم دواییە دەنگ، ی زۆری بە حیکمە بەخشی بەڵام دەنگەکان نەبوون بە کورسی گونجاو بە حیکمەو لەگەڵ سەنگی حیکمە نەدەگونجان بۆیە ڕازی نەبووین بەشداری لە حکومەتێك بکەین کە نوێنەرایەتی نوێنەرانمانی تێدا نییە، گوتیشی ئەو هەڵوەستە هیچ پەیوەندی بە هیچ لایەنێك نییە، هەر ئەوەش لەگەڵ حکومەتی بەڕێز سوودانی ڕوویداوە.

سەماحەتی داوای کرد ڕێز لە بڕیارەکانی دادگای ئیتحادی بگیرێت لەبەر ئەوەی بڕیارەکانی یاسایی و پەیوەستن بە تەفسیری دەستوور و یاساکان، هەروەها ڕوونیشی کردەوە کە هەندێك جار هەندێك لە بڕیارەکانی لەگەڵ بەرژەوەندی ئەو لایەن یان لایەنێکی دیکە دەگونجێت، دووپاتیشی کردەوە کە پاڵپشتی فیدرالیەت و قەوارەی هەرێمی کوردستان دەکات بەڵام گواستنەوە بە قۆناغی کۆنفیدرالیەت جێی ڕەزامەندی و پاڵپشتی هەمووان نییە.

سەماحەتی ڕوونیکردەوە کە ڕەوتی حیکمەی نیشتمانی وەك هێزە سیاسییەکانی دیکە چوونە دەرەوەی چەند کەسایەتییەکی دیاری کراوی بەخۆیەوە بینی و هەندێکی دیکەش دەستیان بە پرۆژەکە و بەرنامەکەی گرت، ئاماژەشی کرد کە ئالیەتی ڕەوتی حیکمەی نیشتمانی لە دەرکردنی بڕیار لەسەر ڕێڕەوی درێژی گفتوگۆ و تاوتوێکردن و گفتوگۆی ناوخۆی دەبێت تا بەتەواوی هەڵوەستەکان پێبگەن.